

V umetnosti na Slovenskem imamo ugledno tradicija delovanja umetniških skupin. Te so kulturno krajino v 20. stoletju nedvomno močnejše zaznamovale kot posamezniki. Spomnimo se nekaj prelomnih, ki so delovale od začetka stoletja, in pomagale sooblikovati moderno identiteto slovenske umetnosti. Slovenski impresionisti, združeni v umetniški skupini Sava, so bili prvi nosilci modernih umetnostnih tokov pri nas, avantgardisti v Tržaški konstruktivistični skupini (*Gruppo costruttivista di Trieste*) pa so slovensko umetnost neposredno brez časovnega zamika priključili na evropski umetnostni tok. Neodvisni so v tridesetih letih začeli usmerjati slikarstvo v avtonomijo forme.

V E-knjigi začenjamo zgodbo z mladimi umetniki, zbranimi v Skupini 53, ki so se po drugi svetovni vojni uprli diktatu usmerjanja v predmetno slikarstvo in obveznemu povzdigovanju socialističnih vrednot. Vse od skupine Be-54, OHO-ja, grupe 69, grupe Junij, Laibach Kunst, do Irwin in V.S.S.D., slednje tri že na prelomu v postmodernizem, se je izkazovalo, kako pomembna je medsebojna podpora in možnost glasnejšega širjenja novih idej v skupini, da dosežejo širšo kulturno javnost. Med skupinami, ki so začele delovati pred letom 2000, jih je nekaj, ki še vedno sooblikujejo kulturno resničnost Slovenije, veliko pa je novih, ne le na likovnem temveč tudi na drugih področjih vizualne ustvarjalnosti, o katerih bo treba podatke še zbrati, se v njihovo delo poglobiti in jih obravnavati.

Izbrana gesla so prvič izšla v klasični knjižni obliki leta 2009 v Pojmovniku slovenske umetnosti po letu 1945: pojmi, gibanja, skupine, težnje, ki je izšel v sozaložništvu Študentske založbe in Raziskovalnega inštituta ALUO s precej širšim naborom gesel.

Takrat je projekt iz seminarskega dela inicirala in sooblikovala skupina študentk in študentov, med katerimi sta pobudo prevzeli Gaja Zornada in Robertina Šebjanič, v ožji ekipi pa je bil še Gašper Rus, kot zunanji sodelavec se je pridružil Boštjan Špetič. Zato da bodo gesla dostopna v stabilnem digitalnem okolju, smo jih izbrali, pregledali, aktualizirali nekaj podatkov, pri čemer je sodelovala Neža Vengust, in jih zdaj objavljamo v digitalni obliki E-knjige.

Nadja Zgonik

Še opomba pred branjem.

Ko se ime v geslu prvič pojavi, je zapisano polno z imenom in priimkom, naslednjič v geslu pa samo z začetnico imena in priimkom.

Slovenska umetnost od 1950 do 2010

